

Література

1. Бесчастний В.М. Попередження порушень транспортної дисципліни серед працівників органів внутрішніх справ : науково-практичні рекомендації / Бесчастний В.М., Коробкін В.Ф., Смаглій О.М., Солейко В.А. – Донецьк : ДЮІ МВС, 2005. – 24 с.

2. Про проведення загального місячника безпеки дорожнього руху серед працівників органів і підрозділів внутрішніх справ ГУМВС України в Донецькій області : наказ ГУМВС України в Донецькій області від 03.12.2012 № 3001.

3. Про результати роботи підрозділів Державтоінспекції на пріоритетних напрямках службової діяльності за 12 місяців 2012 року : огляд / Лист ГУМВС України в Донецькій області від 09.01.2013 № 126/Бг.

УДК 342.722.1(043.2)

Весельська Т.Ф.,
к.ю.н., Заслужений юрист України,
суддя Вищого адміністративного суду України, м. Київ, Україна

ЗНАЧЕННЯ СТРОКІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ ПРИ ЗАХИСТІ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

В умовах становлення в Україні основ правового громадянського суспільства на перший план виходять питання прав людини і громадянина. Загальновідомо, що найкращим середовищем для належного проживання і розвитку людини, в якому всі члени суспільства вільні і рівні є громадянське суспільство, адже у ньому людина, особа, індивід є ключовою метою такого суспільства, а держава, здійснюючи свій вплив за допомогою права, повинна враховувати вищість інтересів кожної конкретної людини.

Забезпечення та захист державою конституційних прав і свобод людини в контексті інтеграційних та глобалізаційних процесів як визначальні тенденції розвитку суспільства є актуальним предметом дискусії науковців протягом останніх років. Процеси, що відбуваються в Україні складні і неоднозначні, вони потребують реформування всіх галузей і інститутів у системі права для досягнення основної мети – захисту прав та свобод людини і громадянина.

Державно-правовий розвиток сучасної України, що об'єктивується на шляху побудови демократичної, правової, соціальної держави, яка була б здатна втілити конституційний принцип визнання людини найви-

щою соціальною цінністю, чий інтереси, права і свободи визначають діяльність державної влади, об'єктивно виводить у коло найважливіших проблем конституційного і адміністративного права питання реалізації Конституції України, забезпечення прав та свобод людини й громадянина, їх охорони і захисту, в тому числі і органами адміністративного судочинства.

За роки незалежності України було здійснено низку таких звершень як запровадження засад інстанційної побудови судової системи, створення системи апеляційного та касаційного оскарження судових рішень на заміну судового нагляду; сформовано адміністративну юстицію (прийнято Кодекс адміністративного судочинства, утворено систему адміністративних судів на чолі з Вищим адміністративним судом); встановлено судовий контроль за законністю затримання та арешту осіб, визначенням винятків з таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, а також за застосуванням інших обмежень прав та свобод людини і громадянина тощо. Проте, судова система ще далеко не досконала і потребує подальших дій по її реформуванню.

Судовий захист застосовується тоді, коли уповноважена особа не може самостійно відновити порушене право, коли зобов'язана особа відмовляється виконувати свій обов'язок, а також у випадку суперечки про право.

Судова форма захисту прав людини найбільш демократична і найбільш пристосована для всебічного, повного та об'єктивного виявлення дійсних обставин і причин виникнення цивільних суперечок, кримінальних і адміністративних правопорушень, тобто для встановлення істини у справах, що розглядаються судами і дозволяє на основі цього правильно застосовувати норми матеріального права, правильно вирішувати справи по суті [3, с.141].

Доступ до судового захисту, закріплений в Основному Законі, дозволяє громадянам використовувати юрисдикцію судів, яка поширюється на всі правовідносини, що виникають у державі (ст. 124). Це підкріплено конституційним обов'язком органів державної влади, посадових і службових осіб цих органів розглядати індивідуальні чи колективні звернення, письмові звернення або особисті заяви і давати обґрунтовану відповідь (ст. 40). У дев'яти статтях Конституції України суди за своєю конституційною функцією становлять внутрішні національні засоби правового захисту прав і свобод людини і громадянина.

До суб'єктивних передумов захисту прав, свобод чи інтересів у сфері публічно-правових відносин належить, серед іншого, дотримання про-

цедури звернення до суду (ст. 106 КАС України) та строків пред'явлення адміністративного позову (ст. 99 КАС України).

На ефективність захисту порушених або оскаржуваних прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у порядку адміністративного судочинства суттєвий вплив має фактор часу з точки зору швидкості розгляду спору та надання зацікавленим особам можливості максимально результативно брати участь у процесі вирішення справи, адже правове регулювання строків розгляду і вирішення справ в адміністративних судах, здійснення певних процесуальних дій мають визначальне значення для виконання рішень суду. Важливим чинником забезпечення захисту прав під час розгляду справи адміністративним судом є період часу, протягом якого здійснюється судовий розгляд, – процесуальний строк [4, с.27].

Процесуальний строк в адміністративному судочинстві (один з найбільш ефективних процесуальних засобів забезпечення своєчасного розв'язання справ) – це проміжок часу, встановлений чинним процесуальним законодавством (Кодексом адміністративного судочинства України) або суддею (судом), протягом якого повинна або може бути здійснена та чи інша процесуальна дія або закінчена певна частина провадження у справі [4, с.27], тому його дотримання є таким важливим при захисті прав і свобод людини і громадянина в адміністративному судочинстві.

Література

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст.141.
2. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини 1950 р. // Офіційний вісник України. -1998. – №13. – Ст.270-302.
3. Тараненко С. Механізм захисту громадянами прав і свобод під час здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення / С. Тараненко // Право України. – 1998. – №11. – С. 141-143.
4. Диордица И. В. Сроки обращения в административный суд: обзор практики применения процессуальных норм на примере первой и апелляционной инстанций / И. В. Диордица // Адвокат №5(140). – 2012. – С. 27-31.

УДК 342.518 (043.2)

Гончарук С.Т.,
к.ю.н., професор,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТА АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОСТУПКІВ НА ПОВІТРЯНОМУ ТРАНСПОРТІ

В преамбулі Повітряного кодексу України (далі – ПКУ) зазначено, що державне регулювання діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України спрямоване на гарантування безпеки авіації, забезпечення інтересів держави, національної безпеки та потреб суспільства і економіки у повітряних перевезеннях та авіаційних роботах. Належне забезпечення авіаційної безпеки служить необхідною умовою нормальної та безпечної діяльності цивільної авіації. Значної шкоди цивільній авіації завдають адміністративні проступки, які хоч і не тягнуть за собою тяжких наслідків, проте призводять до матеріальних збитків, негативно впливають на нормальну і безпечну діяльність авіації.

Питання ефективності застосування заходів адміністративної відповідальності за правопорушення на повітряному транспорті, юридичний аналіз цих проступків у вітчизняній юридичній науці досліджені недостатньо. На сьогодні відсутні комплексні наукові дослідження цих питань, а наявні наукові публікації торкаються їх лише частково. В числі окремих науковців, які в різний час досліджували згадані проблеми, можна назвати, зокрема, О.П. Альохіна, В.Г. Старкова, А.В. Мілашевича, А.В. Філіппова, П. Г. Белова, В.М. Бесчастного, А.С. Бичкова, А.О. Собакаря та ін.

Кодексом України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) передбачені наступні види проступків у галузі повітряного транспорту: порушення правил безпеки польотів (ст.111); порушення правил поведінки на повітряному судні (ст.112); порушення правил міжнародних польотів (ст.113); порушення правил пожежної безпеки (ч.2 ст.120); порушення правил перевезення небезпечних речовин і предметів на повітряному транспорті (ч.3 ст.133); підроблення проїзних квитків і документів на повітряному транспорті (ст. 135-1); порушення правил, спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на повітряному транспорті (ст.137).

Зміст суспільних відносин, що складаються в процесі реалізації завдань і функцій органів виконавчої влади та інших суб'єктів управлінських стосунків в авіаційній галузі показує, що значна їх частина